

Kunstdorp Grimbergen VZW is een vereniging die het artistiek erfgoed van Grimbergen (de deelgemeenten inbegrepen) wil bestuderen, beschermen en laten uitstralen. In deze nieuwsbrief presenteren we u dat erfgoed en informeren we u over onze activiteiten.

Wild van de zomer?

Wordt u wild van temperaturen ver boven de 30°? Of schakelt u eerder over op een overlevingsmodus? Dat we voor een warme zomer niet meer naar het zuiden hoeven, lijkt op het eerste zicht een meevaller maar dat is het allerminst. Uitgedroogde akkers, watertekort, bosbranden. Wordt dat het nieuwe normaal?

Op één van die snikhete dagen vroeg ik mij af hoe onze pleinairisten het in die hitte hebben uitgehouden. Gewapend met een strohoed en een zonnescerm trokken zij de wijde natuur in. De zon was hun bondgenoot want zorgde voor een unieke lichtinval en een prachtig avondlicht maar tevens was het hun grootste vijand want verf houdt nu éénmaal niet van warmte. Dan toch maar naar het atelier?

Wie wild werd van onze bucolische landschappen was Charles Dehoy, een Brabantse fauvist die ook in Grimbergen neerstreek. Alvast nog een kunstschilder die ons mooie dorp in een prachtig coloriet heeft geborsteld. Ik wens u verder in deze nieuwsbrief een aangename lectuur over deze bijzondere kunstenaar.

Al dan niet onder een loden zon.

Marc Van Godtsenhoven, voorzitter KunstDorp Grimbergen

Pleinairisten in de buitenlucht

In het karhuis van de Oyenbrugmolen (Oyenbrugstraat 140, Grimbergen) staan tussen 28 augustus en 11 september werken van enkele Grimbergse landschapschilders ten toon. 'Molens aan de Maalbeek' is een rijke verzameling kunstwerken in Grimbergs bezit. De tentoonstelling kan bezocht worden tijdens het Oyenbrugmolenfeest op 28 augustus, tijdens Open Monumentendag op 11 september, op andere dagen na afspraak met oyenbrugmolen@skynet.be. Tussen de Lier- en de Tommenmolen zijn terzelfdertijd reproducties te zien van schilderijen op de plek waar ze geschilderd werden.

Victor Fermeuse (1894-1963) schilderde de Oyenbrugmolen vanaf de beekkant

Fauvisme in Grimbergen

Kunstwerken vind je in musea, in openbare gebouwen, in kunsthandels, thuis bij particulieren. Zij duiken op in antiekwinkels en op veilingen.

Schilderijen en tekeningen met Grimbergen als onderwerp vormen daarop geen uitzondering. Wie de moeite doet om de catalogi van de voornaamste veilinghuizen te raadplegen, online of tijdens kijkdagen, wordt met de regelmaat van de klok op een aangename verrassing vergast. Werken die in onze omgeving gecreëerd werden komen vaker voor dan je zou vermoeden.

In het merendeel van de gevallen komen zij uit een particuliere verzameling waar zij zo goed als onzichtbaar zijn gebleven.

De oorspronkelijke eigenaar verdwijnt en de met liefde en doorzetting opgebouwde collectie wordt uit elkaar gerukt en te gelde gemaakt. *C'est la vie*.

Bekijk je het uit een andere hoek, dan geeft de veiling aan andere verzamelaars de kans om de eigen collectie te verrijken. Zo trok een schilderij met voorstelling van onze abdijkerk de aandacht van een enthousiaste collectioneur uit onze streek. Hij deed het juiste bod en het schilderij was van hem.

Charles Dehoy

Nu kon hij het rustig bestuderen om het vervolgens te restaureren. Het werk op doek meet 90 bij 90 cm., is behoorlijk vuil, zit in wat naar alle waarschijnlijkheid de oorspronkelijke lijst is en is onderaan rechts gesigneerd CH. DEHOY; datering ontbreekt. Dit is een goede vondst, want Dehoy is een kunstenaar met naam en faam, een vertegenwoordiger van het Brabants Fauvisme.

Charles Dehoy (1872–1940) raakt als beginnend kunstenaar bevriend met Ferdinand Schirren, de man met het wonderbaarlijke coloriet waaronder het befaamde 'bleu Schirren'. Die staat hem bij met raad en daad. Dankzij hem wordt Dehoy opgenomen in de kunstenaarskring rond Auguste Oleffe. Hieruit ontstaat een kunstkring die door de tijdgenoten omschreven wordt als 'De Brusselse coloristen', de 'Zenesschilders' en zelfs 'De Calevoeters'.

Zij zijn inderdaad actief in de mooie natuur rond Oudergem, Linkebeek en Ukkel. Wij kennen ze als de 'Brabantse Fauvisten'. Enkele namen: Auguste Oleffe, Rik Wouters, Ferdinand Schirren, Jean Brusselmans, Anne-Pierre De Kat, Jos Albert, Louis Thevenet, Médard Verburgh, Philibert Cockx, Jehan Frison en Charles Dehoy.

Dehoy ondergaat nog een andere invloed, namelijk die van zijn schoonbroer, de Franse schilder Roger Parent (1881 – 1963). Deze introduceert hem in een meer symbolistische thematiek, met een grote zwierigheid in de weergave van volumes, een milde vorm van expressionisme en fantasie in de landschappen. Tussen beiden kan men gerust spreken van artistieke kruisbestuiving.

In de literatuur over Dehoy vinden wij uitdrukkelijk de vermelding van Grimbergen. Hier zou hij in 1917 verbleven hebben. Twee werken die hij er gemaakt heeft worden uitdrukkelijk vermeld: *Lezende Dame te Grimbergen* en *de Abdij van Grimbergen*.

Zou dit laatste 'ons' schilderij kunnen zijn? Naar alle waarschijnlijkheid wel. Er zijn voldoende aanduidingen aanwezig om aan te nemen dat het werk inderdaad uit 1917 stamt. Stilistisch uiteraard, maar vooral de materiële staat waarin het verkeert. Schildergerief was schaars in de oorlogsjaren en schilders gebruikten om het even wat als drager. Zo zag ik enige tijd terug in een veiling een stilleven van de fauvistische schilder Marthe Guillain

(1890–1974). Je kon er haast dwars doorkijken, Guillain had niets anders kunnen bemachtigen dan een stuk overgordijn! Uiteraard viel het haast in flarden uit elkaar.

Dehoy moet het ook moeilijk hebben gehad. Waarschijnlijk daarom heeft hij het doek niet geprepareerd, met ander woorden, hij heeft er geen laag plaaster (het zogenaamde gesso) op aangebracht. Dehoy dacht dat hij het risico kon lopen zonder onderlaag te werken en dat het resultaat wel zou meevallen. Dat draaide anders uit. Zonder bescherm laag heeft de verf het doek aangetast en zie je gewoon op de achterkant het motief van de voorkant. Het is of je dwars door het schilderij kijkt. De drager is dus zeer broos geworden en diende bij de restauratie verstevigd te worden.

Voor het overige viel de restauratie mee. Het doek vertoonde nergens scheuren en de verf bladderde niet af. Het zat wel onder een stevige laag vuil dat zich in ruim een eeuw had afgezet. Met de grootste omzichtigheid werd het doek gereinigd. Stukje bij beetje kwamen de oorspronkelijke kleuren te voorschijn. Het resultaat overtrof alle verwachtingen. Dehoys coloriet schittert en vibreert alsof het vandaag geschilderd was. Onder een lichte laag matte vernis die de restaurateur heeft aangebracht is het van verdere beschadiging gevrijwaard.

Charles Dehoy combineert een schematische voorstelling van de barokke abdijkerk uit een ongebruikelijke hoek met die van de omliggende bebouwing en groenpartijen. De vlakken worden weergegeven in sterk contrasterende en gedurfde kleuren. Dit is Grimbergen vanuit een fauvistisch perspectief.

Rik Sauwen

Foto's in deze nieuwsbrief :

blz. 2: het schilderij voor de restauratie;

blz. 3 : deels gerestaureerd, en de achterkant van het schilderij

blz. 4: helemaal gerestaureerd

Open monumentendag in Grimbergen

Zondag 11 september is het Open Monumentendag, rond het Europese thema duurzaamheid. Dat kan zich voor erfgoed op allerlei manieren vertalen. Onze vereniging bekommert zich natuurlijk vooral om de nalatenschap van onze landschap-schilders. Ze toverden, voor altijd, een blijvende getuigenis in hun talloze kunstwerken. Op de eerste bladzijde van de nieuwsbrief hebben we al uitgelegd wat er in de Maalbeekvallei en in de Oyenbrugmolen op het programma staat.

Daar bovenop stelt het gemeentebestuur op de Borch de historische site van de Senecaberg open, en laat het Davidsfonds u binnen in de kerk van Borch. Het oudste kerkgebouw van Grimbergen bezit een uitgebreid interieur, zowel kerkelijk meubilair als kunstwerken. Te ontdekken aan de hand van een brochure die u ter plaatse kan bekomen. Bezoek mogelijk van 10 tot 18 u. Om 15 u. is er een concert op het gerestaureerde en geklasseerde kerkorgel. Alles gratis.

Deze engel heet u welkom in de kerk van Sint-Salvator.

Zennedalprijs Marnixring Grimbergen

Op 14 juni jl. mochten we met de vzw Kunstdorp Grimbergen de Zennedalprijs van Marnixring Zennedal in ontvangst nemen. We citeren hier uit de motivatie: *"De vereniging levert een bijdrage tot de bestudering, erkenning, bescherming en uitstraling van het artistiek, materieel en immaterieel, landschappelijk en architecturaal erfgoed van Grimbergen. Kunstdorp Grimbergen wil kunstenaars en kunstgeïnteresseerden op alle mogelijke manieren samenbrengen. Met dit alles wil zij tevens de Nederlandstalige en landelijke eigenheid van onze streek beklemtonen. Door al deze inspanningen beantwoordt "Kunstdorp Grimbergen" volledig aan de doelstellingen van de Marnixring Zennedalprijs."*

Wij zijn Marnixring dankbaar en voelen ons gesterkt om op de ingeslagen weg verder te werken.

Geloof je in het initiatief van KunstDorp Grimbergen ?

Word dan lid van KunstDorp Grimbergen vzw door 10 euro over te schrijven op rekeningnummer BE76 0019 1377 1095 met vermelding van naam en adres. Stuur eveneens je mail-adres naar info@kunstdorpgrimbergen.be. Je blijft dan onze nieuwsbrieven ontvangen en steunt de werking van de vzw.

Vzw KunstDorp Grimbergen wordt gesteund door volgende sponsors:

Redactie van de nieuwsbrief : hubert.swalens@skynet.be; wil je de nieuwsbrief niet verder ontvangen, stuur dan een kort bericht naar info@kunstdorpgrimbergen.be
